

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA AT ITS HEAD OFFICE AND PLACE OF BUSINESS, AT THE CORNER OF PRITCHARD AVENUE AND MCGREGOR STREET IN THE CITY OF WINNIPEG, MANITOBA.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, закорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня знаходяться в Українським Робітничим Дому, на розі вулиць Пritchard і Mcgregor, у Вінніпегу, Ман.

Цереплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ТОЙ НЕ КОМУНІСТ, ХТО НЕ ПРАЦЮЄ НАД СОБОЮ.

Хто хоче працювати для організації, хто хоче сам бути свідомий, той мусить перш всего працювати над собою. Хто не хоче і не уме працювати над самим собою, той не зможе багато зробити й для організації навіть тоді, коли-б хотів.

Що то значить працювати самому над собою? В коротці це значить: кожну найменшу вільну хвилину не прогайнувати даремно, але прочитати щось в ній, довідатися в ній щось про світові події — не тільки про те, що де сталося, але й чому воно так сталося.

Працювати над собою — це набувати знання. А набувати його дорослому робітникові таки важко, ми про це знаємо. Тяжко тому, що робітник не мав підготовчої школи, що умовини його життя замолodu складалися в таких обставинах, що він часто навіть забував те писмо, якого навчився в початковій школі. Але на шляху свого життя робітникові прийшлося стурнуватися з організацією. Він став її членом, правда, після довгого вагання і з певною резервою. Потім почав з нею жити, почав приходитьи на мітинги, слухати промовців, помаду й сам втягнувся в дискусії й притадав знову забуте ним писмо. Почав робітник читати. Захотів бути свідомим, дорівняти тому, який його затягнув до організації. І коли дорівняв, або й децю випередив — стої. Я вже все знаю.

Ось тут то якраз починається найнебезпечніший період культурно-освітнього розвитку робітника. Його десь похвалили, сказали йому, що він багато знає й він почав поверховно брати все. Не було кому вчасно вказати йому шлях до дальшого знання, не було кому розсипити, що саме тепер тільки він підійшов до того часу, коли йому треба найінтензивніше над собою попрацювати.

Знання — це така річ, що його, починаючи від азбуки, треба брати букву за буквою. Навчившись читати — це не значить, що робітник зараз же повинен братися за "Теорію історичного матеріалізму". Бо нічого він в тій теорії не зрозуміє. Перечитавши "Теорію історичного матеріалізму" й деякі книжки з політичної економії — як це у нас, звичайно, так вже в більшості прийнято, не не значить, що робітник знає вже й політичну економію й теорію історичного матеріалізму. Ні, він їх не знає. Ви не побачите з перших снів, коли пінете з ним говорити. Ви це пізнаєте по тому, що він навіть тої мови, якою говорить, не знає. Значить: своє знання почав він будувати не з підвалин, але з даху. Позачував деякі терміни, деякі розділи, а самого елементарного, сутю життєвого не знає.

З таким ми зустрічаємося на кожному кроці серед нашого робітництва, і, таки те треба гріха тайти, в наших організаціях. І по цьому болючому місці ми повинні вдарити зі всією силою. Треба наших "теоретиків" засадити з теорії на землю й сказати: "Давайте, товариші, почнемо вчитися української мови, культури, історії, географії, арифметики. Давайте вивчати сучасне міжнародне положення, робітничий рух зі всіма його галузями. Не-не зараз, але по трохи, але вивчати, не перескакуючи з одного на друге".

Де і як вивчати? Способи на це є кілька: при організаціях можна закласти освітні курси. Там де нема організації, або нема інструкторів — закласти самоосвітні гуртки. Запровадити спільні читання газет та журналів, як це ми пропонуємо зробити в місяці травні. Однак, це ще не все. Найголовніше — це працювати самим над собою. Постановити собі за всяку ціну вивчити основну той предмет, який вам найбільше подобається і найбільше дається.

Хоче, скажемо, робітник познайомитися з літературою, або з творами певного письменника. У нас є тепер прекрасна українська література, є повні або вибрані твори Коцюбинського, Франка, Шевченка, Лесі Українки, Марка Вовчка, Панаса Мирного, є твори молодих сучасних українських письменників. Правда, самі ці твори ще читачеві багато не дадуть, головне коли він читатиме їх, як "гарні оповідання", або просто як байочки, читатимете для того, щоб провести час. Робітник, читаючи літературу, повинен знати, в якому часі і в яких умовах вона творилася, хто був той письменник чи письменники, якого вони були соціального походження, якої класи погляди вони у своїх книжках відбивали. Для цього то якраз є написані спеціальні літературні огляди, історії розвитку літератури, хоч тут також треба вміти вибрати марксистську критику, яка дала б правильний огляд, допомогла-б робітникові зрозуміти той, чи инший твір.

Хочете дознайомитися з трейд-юніонним рухом в цілому світі, з тим, як він поділений і чому, яку силу він собою уявляє — читайте і вивчайте брошуру, "Що таке є Профінтерни". Ми її передрукували в "Укр. Роб. Вістях", вона цими днями вийде з друку брошуру. Читайте "Дарині й його вчення", що тепер друкуємо в "Укр. Роб. Вістях".

Щоб довідатися про міжнародне положення, про Канаду в тім міжнароднім положенні, читайте стало й послідовно статті в "Укр. Роб. Вістях". Недавно містили ми в кількох числах ілюстр. тез комарції Канади, в якій цифрами й даними показано було суперництво англійського й американського капіталу в Канаді та роздвоєння самого канадійського капіталу між англійським та американським капіталом. Ці тези — прекрасна річ для студювання змагань капіталу в цій країні. Так

само вмістили ми ряд статтів про розвиток автомобілевої індустрії, її ролю в майбутній війні, а що найголовніше сучасний стан робітництва в цій індустрії. Все це можна й треба студювати кожному робітникові. Тяжко це перетравити одинцем — сходитьесь гуртами, позакладайте читальницькі клуби, сходитьесь два-три рази на тиждень, читайте, розяснюйте, а решту доповнюйте дома, перечитуючи статті й дописи. Балачки про дуринні з кумом, сватом, товаришом, цілогодичні теревені в буфетах Укр. Роб. Домів — не варта нічого. Вони — марне витрачання часу, вони шкідливі, ба на тих балачках поширюється сплетні, бо на них видумується те, чого взагалі нема.

Наші організації впершу чергу повинні повести боротьбу проти такої сплетницької гуртківщини, а за культурну, гуртківщину. Добре коли товариші сходитьесь гуртом, але той гурт повинен сходитесь перш всего в читальні й там засісти за газету, за журнал, за книжку, і читати. Читати гуртом, обговорювати прочитане, встановити ці читання регулярню. Присвятити таким читанням рік, або хоч півроку часу по два рази на тиждень, а тоді побачите свій поступ, побачите користь і для себе, і для організації.

Ми кличемо: Геть з темнотою, з незнайомом, з небабальством! Ми проголошуємо наступ на темноту, на невідомість, на незнайство! Ми кличемо всіх свідоміших товаришів до культурного походу, до завоювання знання, свідомості через встановлення освітніх курсів, спільних читань, дискусій. Ми кличемо до впорядкування й побиблешення бібліотек при наших організаціях, до читання корисних книжок. Кожного члена й членкиню наших організацій, кожного читача нашої преси, ми кличемо до праці над собою, до постійної й впертої праці за здобуття знання.

Той не є свідомим робітником, хто не працює сам над собою.

НОВЕ НАСИЛЬСТВО ПОЛЬСЬКО-ШЛЯХЕТСЬКОГО ФАШІЗМУ.

Як сойм видав польському судові комуністичних послів Варського, Бітнера та посла Сельробу-Єдності Вальницького.

Справа видання комуністичних послів соймом доказала як на дододі, що мимо тертя й незгоди внутрі фашістського табору в Польщі, що виникли на тлі популяризацією господарчої кризи, цілий рік-набарний фашістський табір є вповні згідний і однолітний тоді, коли ходить о боротьбу з революційним робітничо-селянським рухом. Всякі спори і непорозуміння усураються за бік: сильний фронт революційної боротьби, проти табору мільйонних робітничих і селянських мас цілої Польщі.

Дня 13 березня ц. р. сойм розглядав на своїому засіданні урядовий внесок о дозвіл на судове переслідування послів Польської Комуністичної Фракції т.т. Варського та Бітнера і посла Вальницького з Сель-Робу Єдності. Фашістський уряд зажадав видання згаданих послів за те, що на судовій розправі проти Білоруської Громади у Вильні, в часі черевні піднеси оклики на честь Громади. Честе, віддана послами боевиком визволення працюючих мас Західної Білорусі є після урядового внеску, непошановання влади через зненавнення урядової інституції. Видання тої почеси є для фашістського уряду вистарчаючою причиною, щоб представникам робітничо-селянських мас відібрати їх права, виборені тими масами. Цілим того урядового посягнення є так скривив, що більшість соймової комісії зложеної з замаскованих поплечників фашізму, яка радла над тим внеском в лю-тім ц. р., не рішилася положити під ним явно своїх підписів.

Справа перейшла на пленум сойму. Ту було вже легше панам з ППС. Визволення, і Стронництва Хлопського замаскувати перед робітниками і селянами своєю співпрацою з фашістським урядом, легше їм було виконати категоричний приказ фашізму.

З рамени соймової комісії реферувал той внесок прф відлучу послів віце-маршалак сойму, посол з УНДО, Загайкевич. На початку дуже часто пояснював, що не боронить оскаржених послів з політичних побутку, лише одинок, з уряду, як референт комісії висказує її опінію. Комісія узнала, що внесок вилеського прокуратора не витримує жал-

По оголошеню висліду голо-совання з рядів робітничо-селянської лівиці розляглися страшні крики і протести: "Геть з терором", "Геть з фашістською диктатурою", "Робітничка класа заплатити вам за це!", Тов. Росяк крикнув: "Пімстилися на товаришові Бітнері за лодзінський страйк!" Рівнож повні обурення крики падали на адрес пепесівських послів: "Ви є слугами фашізму! То ваша робота!" Посол Гаврилак (Білор. Сель.-Роб.

ТАК ГОВОРЯТЬ КОМУНІСТИ.

Промова комуністичного посла т. Сипула в польському соймі 13 березня 1929 проти видання судові т.т. Варського, Бітнера і Вальницького.

Від березня м. р. сойм на-домагання фашістського уряду видав уже кілька робітничих і селянських послів. Сегоднн буде розглядана справа видачі послів товаришів Варського і Бітнера з Посольської Комуністичної Фракції та т. Вальницького з Сельробу Єдності.

Ці товариші перейшли до сойму мимо виборчого терору, який вибрали працюючі маси. Сегоднн суд домагається їх видання під облудним поглядом. Причина їх видачі, що за хвилю станесе фактом, знаходиться в дійсности глибоже, як то говорить внесок. Є нео-боротьба фашізму з революційним рухом робітників, селян та поневоленних народів. Не те є причиною, що вони мали відвагу передати привіт послам Білоруської Громади у судовій салі, яких сойм видав і вони дістали по 12 літ тюрми. В дійсности жадаєть видачі посла Бітнера не за виступ на процесі Громади, як то говорить внесок, але за його працю підчас страйку текстильних робітників в Лодзі. То є (еконіфіковано...) то пімстає за страйк текстильників.

А відносно тов. Варського, то вам ходить про усунення того чоловіка, що більше як 40 літ працює в робітничому русі, що займав передові становища в тому русі разом з Розеяславом Веселоским, з Юліаном Люксембург, з Яном Тішком, яких замордовано 1919 р. Той сам тов. Адольф Варський стояв в тому самому ряді з борцями за волю пролетаріату, з Юліаном Мархлевським, з Феліксом Держинським, що померли на революційному посту. (Ріжні окрики і переривання.) А коли панове думають, що виданоци посли Комуністичної Фракції, зліквідують комунізм, то дуже помиляються! Дуже помиляється панове, коли думаєте, що видання тов. Варського

конкурувати на світовому ринку. Шонайменше подорожчання австрійської продукції в наслідок збільшення зарплатні привели-б, на їхню думку, до втрати конкурентної спроможності й до загибелі принаймні всієї металевий промисловості. У наслідок цього, казали вони, в Австрії було-б масове безробіття: сотні тисяч робітників лишилися-б без праці. Тим то, казали підприємці, сами робітники заінтересовані в тім, щоб платні зовсім не збільшувати, хоч як би більшала дорожечка... Австрія, мовляв, перебуває в такому стані, коли інтереси підприємців та робітників цілком збігаються...

ВЕЛИЧЕЗНЕ КЛАСОВЕ ЗМАГАННЯ.

В Австрії оце счинився величезний класовий конфлікт, якого ще майже ніколи не було в цій країні. Це — конфлікт у металевій промисловості, що належить до головних галузів австрійської індустрії.

Останніми роками в Австрії було дуже багато конфліктів між працею та капіталом у справі заробітної платні. Багато конфліктів кінчилися успішно, багато — без наслідків, багато економічних боїв провадили за згодою профспілоак, а багато — наперекір їм. Натомість у металевій промисловості вже багато років панував "мир". Дарма, що життя в Австрії останніми роками страшенно подорожчало, проте в металевій індустрії за цей період не збільшили зарплатні й не було також боротьби за її збільшення. Отаке, матеріальний стан металістів останніми роками дуже погіршав.

Підприємці додержували того погляду, що австрійська промисловість ледве може

валася, їхній матеріальний стан гіршав.

Але, кажемо, було багато випадків, коли робітники інших галузів промисловості ставили до боротьби за зарплатню проти волі профспілоак. Згладом серед членів профспілоак почався процес революціонізування й зрушення проти реформістської профбюрократії. Цей процес згодом обняв також металістів. Зокрема стала на черзі така справа.

В Австрії є цілий ряд законних свят, коли всі підприємства стоять. Можна було гадати, що робітники дістають пересічну зарплатню також за ці свята. Так воно й є в окремих галузях промисловості, але не в металевій. Тут кожному робітникові відвертають зарплатню за свято. Практичний наслідок цього такий, що святний день є для робітника-металіста день голоду. Бо тієї малої зарплатні, що її платять у металевій промисловості, аж ніяк не встачає ще на ті дні, за які зовсім не платять.

Тим то металісти подали вимогу збільшити зарплатню взагалі й оплатити запровадження за законом свята зокрема.

Ватажки профспілоак не хотіли, щоб що боротьбу провадили проти їхньої волі та поза ними. І взяли провід до своїх рук. Насамперед вони відкинули вимогу про загальне збільшення зарплатні. Далі вони заходились тільки коло однієї галузі металевий промисловості — автомобільної. Їм'ям робітників автомобільних заводів вони подали спільні металевий промисловців вимогу оплачувати законні свята. Переговори тривали кілька тижнів, але не дали наслідків. Тимчасом подані вимоги дуже мали, і про це свідчить ось який факт: сами підприємці кажуть, що оплата свята дорівнює збільшенню зарплатні на 25 відс. Навряд чи коли-небудь подавали такі мінімальні вимоги.

Помітивши лагідне поведження ватажків профспілоак і усвідомивши, що цей конфлікт не стає їм до вподоби, промисловці просто відмовились задовольнити вимоги. Навіть більше: на кін виступила спілка промисловців. Воча відбула надзвичайну нараду й ухвалила постанову не поступатися перед робітниками в жадному пункті й усякіма боронити підприємств, що "опинились під загрозою". Спілка запропонувала підприємцям взагалі не ставати до ніяких переговорів із профспілками. А якщо робітники автопромисловості стануть до страйку, то спілка промисловців має оголосити локдаут (масове звільнення) усім металістам, тобто понад 100,000 робітників.

На цю провокаційну постанову спілки промисловців робітники автомобільної промисловості відповіли страйком, що розпочався 27 березня. Тепер спілка промисловців має здійснити свою загрозу.

Счинився, отже, величезний конфлікт, один із найбільших, які коли були в Австрії. Промисловці всяко готуються до боротьби. Уряд в офіційній заяві виступив проти робітників. Фашістські організації "Гаймвер" напоготові. Тут бо йдеться про зворотний бік однакової медалі: буржуазія, що провадить на політичному полі боротьбу за створенням фашістської диктатури хоче поширити її масштаб також на економічному фронті.

Leo Kaц.

Видень. На латинку. — ЦВК радянської республіки Казакстану ухвалив запровадити латинську азбуку з 29 знаків.

В Аргентині. — В Буенос Айресе, столиці Аргентини, почала виходити перша тижнева українська робітничка газета "Пролетар".

НА ШПАЛЬТАХ ГАЗЕТ.

Чому зрезигнував уряд Бартеля.

В Польщі зрезигнував уряд Бартеля, а на його місце прийшов уряд полковників, як його називають. Вже перед резигнацією уряду Пилсудський виступив обіцяючи різкі цивільні посади військовим людям.

Що за причина такого зрезигнування? Харківська "Робітничая Газета Пролетар" з приводу цього пише:

"Перегрупування сил у таборі пилсудщини пояснюється здебільшого і головним чином тим, що в Польщі неймовірно загострилася економічна криза. Численні банкрутства промислових і торговельних фірм, зростання безробіття в господарській сфері польського села — такі найголовніші ознаки цієї безпорадної ситуації, куди веде країну немала й своєрідна політика пилсудщини. Глухий кул перепорожних економічних трудящину не міг не позначитись на настрої людності, спричинившись також до розбрату в лавах самих пилсудців."

"Складений під час виборів до союму "безпартійний блок співробітництва з урядом" ніколи не відзначався єдиністю думок і поглядів. Туті входили різноманітні елементи, причому від лівих соціалістів і аристократів на правому крилі. Штучне об'єднання не давало цілі, що її з прелезіями трудящину убував Пилсудський. Але так було тоді, коли країна переживала часи відносного економічного добробуту. Тепер справа змінилася далеко на гірше."

Загально-ж між Бартелем і Пилсудським прийшло до незгоди і з-за того, що Бартель був прихильником порозуміння з соймам, а Пилсудський був за зміною конституції і усунення сойму.

"Новий Час" не вдоволений хисткістю Пилсудського.

Редактор "Нового Часу", він же удівський посол польського сойму, Палів, в редакційній статті невдоволеній політикою таких диктаторів, як Прімо де Рівера й Пилсудський. Він захоплюється лише Муссоліні.

"Муссоліні і Прімо де Рівера — представники двох диктатур, але двох різних. Перший ужив диктаторського становища на те, щоб перетворити свою суспільність, другий, щоб закрити владу за собою. В Італії вибирають новий парламент 85-ти проф. голосуючих, в Еспанії бунт. В Італії влада стабілізується, в Еспанії заповідає влада капітуляцією. Є диктатори і диктатори..."

"Польщі не можна зачислити ні до одної, ні до другої групи. Стоїть вона самітно. По суті диктатура, по формі — демократія. Травнений перепорож Пилсудського став не похвалюючий. Не пішов ні слідами Муссоліні, ні Прімо де Рівера. Побоявся залізкувати сойм і взяти тягар на свої плечі, оставляючи сойм при житті"

Такий Пилсудський. Кілько разів вже переконавав його Палів, вже наводив йому найкращі вирази урядівання Муссоліні, а Пилсудський таки вперся, як бик, і хоче диктатуру оженити з демократією. Палів каже, що він дружбою на цьому велико не буде, бо він, Палів, стоїть за стопроцентною диктатурою Муссоліні.

Краще Палів порадиб би Пилсудському де грошей позичити, а тоді й сам Пилсудський знав би, як встановити диктатуру.

Газетяр.

нів. Сподіваюся, що ніхто не зобидить бідної роззброєної Англії?

Делегати кивнули:
— Не зобидить!
— Слово містерові Дулі Джекові...
— Містери... Америка в першу чергу роззброїться, навіть уже почала. Для того вона збудує 202 кораблі, 2,002 танки з гарматами і десять тисяч і два аероплани. Хай живе вічний мир! Гадаю, що ніхто не зачепить бідної, безоружної Америки?

— Ніхто — гукнули делега-

ти, — їй-бо ніхто не зачепить бідної, беззахисної Америки.
— Слово Жуе Макароні.
— Нема, вийшов надвір. Живіть забулів.
— Слово баронові — Того-Сього.
— Вийшов... Живіть...
— Слово...
— Вийшов...
— Голосує. Хто за вічний мир?

Пан де-Ре і Йосип Чимбада піднесли догори руки, а Дуля Джек ногу.
— Одногослоно! Хай живе вічний мир! *Поволо Нечай.*

ПІД РУМУНСЬКИМ ЧОБОТОМ.

ЗАБОРОНА ВИСТАВИ "СВАТАННЯ НА ГОНЧАРІВЦІ".

Про відносини, які панують на Буковині під царанистичною владою, свідчить такий дрібний випадок. Дня 31. березня мала відбутись у Вишніці аматорська вистава відомої оперети "Сватання на Гончарівці". Та в останній хвилі, саме перед виставою, коли вже все було приготовано й публіка почала сходитись, прийшов із сторожницької префектури указ, яким строго заборонено ширення української пропаганди, а тим самим і виставу "Сватання на Гончарівці" заборонено.

Лише завдяки якомусь щасливому випадкові, як доносить "Час", удалось роздобути дозвіл на цю виставу, але на інший день.

ОБЛУДЛИВА ПОЛІТИКА РУМУНСЬКОГО УРЯДУ ОБЧИСЛЕНА НА ЕКСПОРТ.

Часопис "Елезек" повідомляє, що на останній нараді зі старостами міністр внутрішніх справ Вайда-Воевод виявив бажання, аби місцеві влади увійшли в контакт з політичними партіями меншин, щоб осягнути участь тих меншин в децистичній ювілею об'єднання Румунії. Міністер бажав би, щоб представники меншин мали повну свободу при улаштуванні маніфестацій з нагоди ювілею і то згідно з їхніми звичаями, в національних строях, з лентами їх національних барв. Допущені теж промовляти на тих торжествах в мовах меншостей. Не вільно лишень порушувати в тих промовах румунського національного чуття.

На підставі досвіду можна припускати, що українські партії Кракалії відуть на отсю провокацію румунського уряду, ба навіть назвуть це здобутком їхньої праці.

КРАКАЛІЯ ДЕНУНЦІОЄ ДАЛЬШЕ.

На днях появилось перше число, органу новоствореної партії Визволення — "Борець". Є це продовження колишньої "Боротьби", яку підчас відколення українських соціал-демократів від соціал-демократичної партії Румунії захопив у свої руки Пістнер. По-ява першого числа "Борця" викликала сильне поденервовання серед буковинських соціал-демократів, а це більше серед націонал-царанистів.

Так "Боротьба" як і "Хліборобська Правда" накинута з ріжними лайками на "Борця" і на його партію. Кость Кракалія привитав нову партію ви пробуванням ним способом — доносом до сигуранці. Хоча основники нової партії у своїй декларації виразно відмежувалися від зрадницької соціал-демократії, а також від тих, що свідомо ширять баламутство, називаючи партію комуністичною, так це не перешкодило Кракалії зробити донос, що "ціла діяльність всіх цих діячів залежатиме від того, кілько пособій діставатимуть від більшовиків. Ці більшовицькі гроші, це ціла тайна діяльності Стасюка і Галицьких".

Це мова йде про того Стасюка, котрий стільки висидів по румунських в'язницях за селянсько-робітничі інтереси, це мова йде про ту партію, яка відограла так важну роль в боротьбі за елементарні права українських працюючих мас, за українську мову, школу, т. д. підчас панування румунської олігархії.

Але чого можна надіятися кращого від буковинського хлібода? Голодний кумі, все хліб на умі.

Товариші! Відновляйте переплату на "Укр. Роб. Вісті"! Не забувайте про пресовий фонд "Укр. Роб. Вістей"!

ВСЯЧИНА.

СВЯТА І КАТАСТРОФИ.

У Відні підчас двох днів Великодня було 20 спроб самогубства, з цього 3 смертельні жертви. Як відомо, алкоголь підбадьорює кандидатів на самогубство до рішачючих порухів із життям.

В Парижі, де люди не звикли вживатися до нестями, а підчас свят проявляють більше товариської енергії було зате 23 катастроф наслідком надто швидкої їзди автотом.

134 МІЛЬОНЕРОК В ШКАГО.

Американська статистика подає, що в самому Шкаго живе 134 жінок, з яких річний дохід кожної перевищує суму мільона долларів. В тому числі 45 мільонерок живе у вдовичому стані, 43 є замужені, а решта дівчата що їх майно числять на загальну суму 300 мільонів долларів.

АВТОБУСИ.

В 1928 р. було в Злучених Державах біля 500 більших автобусових товариств, котрі числяли 92,000 автобусів. Деякі автобуси перебували дорожю 7 і пів мільона кілометрів,

себто на протязі року біля 2,800,000,000 кілометрів та перевезли в тому часі 3 мільярди пасажирів, або 25 разів стільки, кілько вносить ціла людність Злучених Держав.

НАЙТРУДНІША МОВА НА СВІТІ.

Навіть родювнотому Китайцеві дуже важко приходиться вчитися рідної мови. Китайська мова дається на 6 клас. Перша обіймає 608 "порівнюваних символів", друга 107 "символів думки", "Споріднені думки" мають 790 писемних знаків, а в 5-й класі знаходиться 21,810 знаків для "злук двуконних символів". Шеста класа має 598 символів і знаків.

КРІЗЬ СЛЬОЗИ

"КРІЗЬ СЛЬОЗИ" МОЖНА НЕ ЛИШЕ ПЛАКАТИ, АЛЕ І СМІЯТИСЯ.

ВЕЛИКА РАДЯНСЬКА ФІЛЬМА З ЄВРЕЙСЬКОГО ПЕРЕДРЕВОЛЮЦІЙНОГО ЖИТТЯ НА УКРАЇНІ БУДЕ ПОКАЗУВАТИСЯ

В УКРАЇНСЬКИМ РОБІТНИЧИМ ДОМІ У ВІННІПЕГУ: В ПЯТНИЦЮ Й СУБОТУ, 3. І 4. ТРАВНЯ 1929 РОКУ

У ФІЛЬМІ ЗАМЬЛОВАНА НУЖДА БІДНОЇ ЄВРЕЙСЬКОЇ РОДИНИ ПІД ПЯТОЮ ЦАРСЬКОГО ЖАНДАРМА, ШКОЛА В ХАЙДЕРА НА ВЗРІЩІ ДЯКІВСЬКОЇ ШКОЛИ, ЯКУ ВИ БАЧИЛИ У ФІЛЬМІ "ТАРАС ШЕВЧЕНКО", ПОВОДЖЕННЯ ЦАРСЬКИХ САТРАПІВ З БІДНИМИ ЗАРІБНИКАМИ І Т. ІН.

В ПЯТНИЦЮ ТІЛЬКИ ОДИН РАЗ, ПОЧАТОК ТОЧНО В ГОДИНІ 8.15 ВЕЧЕРОМ, А В СУБОТУ ДВА РАЗИ ПОЧАВШИ ВІД 7-ОЇ ГОДИНИ.

ПЕРЕКАЗУЙТЕ ПРО ЦЮ ВЕЛИКУ НОВИНУ СВОЇМ ЗНАЙОМИМ І ПРИХОДІТЬ ГРОМАДНО! ЦІНИ ТИКЕТІВ: ДЛЯ ДОРОСЛИХ 35 ЦЕНТІВ; ДЛЯ ДІТЕЙ 10 ЦЕНТІВ.

"КРАСІН"

В ПОЛЯРНИХ ЛЬОДАХ.

НАРИС М. ШПАНОВА

(Продовження.)

Наче стверджуючи Гулаєв оповідання, дивляться з берегів чепурні двоховерхові будиночки. В усьому видко достатки. Проте, Гуль каже, що країна в цілому живе погано, бо ж надзвичайно великі податки.

У всякому разі ті численні судна рибалок, що ми їх зустрічаємо в фіордах, якщо й не спростовують того, що в середині країни з економікою не гаразд, то у всякому разі доводять надзвичайну працюватість і охайність її народу. Гуль розказує цілі повісті про навесні над фіордами сінові верев'я, про величезний льодовець, який посідає чверть всього острову Тельде, що його Гуль досліджував багато років тому. Молодим ще студентом-дипломатом, з рукзаком за спиною і з альпенштоком в руках, караскався він по слизькій поверхні льодовця, — для дипломатичної праці треба було докладно дослідити цей блискучий шматок Норвегії. До нього тут ніхто не бував. Кілька десятків квадратних кілометрів його батьківщини лишались недослідженими, не випускаючи олівця з померзалих пальців, з ентузіазмом, властивим тільки молодим альпіністам, Гуль складав опис льодовця. Багато років тому він

був тут першою людиною. Тепер англійські й американські туристи що-року приносять кілька зламаних ніг в жертву блискучій крижаний величій льодовця.

У Гуля сива борода. Очі його потрібують товстого скла окулярів, але чуючи його тихий голос, що замвирає при словах "льодовець", "лід", "Шпіцберген", здається, що перед тобою молодий студент, який в захопленні прагне досліджувати крижану безмежну просторинь. Тисячі миль на ляках, пішки, на собаках вилазили Гуль по льодах Шпіцбергена і північної Норвегії. Але все з тою-ж жаждою прагне він до нових просторів. Шо-року, як тільки море розбиває своє крижане вкріття, їде він на північ, щоб нанести на малу зайвий сантиметр твердлої лінії, замість невпевнених пунктирів, щоб знайти пучок нового моту, щоб впливати якусь нову рибу в холодний воді.

Качиний Ніс.

Розмовляючи з Гулем, я не завважив, як сонце пересунулося на захід і коло саміснього нашого носа виросла кирха на острові Тельде. Затихли машини. "Красін" став. З гуркотом котиться по брашлію якірний ланцюг.

Як виявляється, тут мілким Телзундом нам не здрити. Це перший випадок, коли в Норвезькому фіорді води несодить для нашого пароплаву. Ми чекаємо припливу. Крізь воду, прозористу мов кришталю, видно кам'янисте дно. Тут ми стоїмо чотири години. Тільки надвечір 26 кидаемо ми протоку Телзунд, і вся група островів Вейстролен зостається в нас позаду.

В 11-й годині ночі "Красін" покинає острів Андоа з виступом Анденеза—Качиний Ніс. На самому кінчику Качиного Носу біліє вежа останнього маяка. Його ліхтарі не світять; біла вежа сама світиться в промінні сонця.

Минула північ, і сонце, навіть не торкнувшись обр'ю, знову поповзло вгору. Наша перша полярна ніч.

З океану б'жить нам назустріч розмашна хвиля, на яку відразу реагує "Красін". Це вже не трясина, як коло Лофотенів. Білі верхні валів, бризкаючи водограями, сердито кидаються на корабель. Подуває пронизливий нордвест. З боку Анденеза до нас посліпає бот. Згідно з нашою радіотелеграмою рибалки мали приготувати нам риби. Ми аж облизуємося, сподіваючись поїсти тріски. Але дивись на бот, що ледве здирається на високу хвилю; і розумієш, що коли й побачиш свіжу тріску, то аж ніяк не скоро. Годин зо дві бот ніяк не може підійти до нас, відганяний дужою хвилею. Кілька разів він підходить щільно до "Красіна", ризикуючи розбитися об його борти. Нарешті, виявляючи дивовижну спритність, шкіпер підводить бот до саміснього корабля. Знову фручи фрекен, обхопивши тонку шоглу, сидить на низенькій рубці і з цікавістю спостерігає, як рибалки намагаються прив'язати короби з тріскою до трюсів нашого колоротору.

Навантаження якихось двохсот кілько риб триває мало не цілу годину. З-під фетрових капелюшів елегантних рибалок в білих комірчиках летить горохом піт. До двох годин ночі триває навантаження. Рибальський бот, попливаючи мотором, відпливає від нашого бор-

та, і тільки тоді я змиркуюю, що тепер зовсім не день і що пора йти спати.

Мій друг Анатоліус.

Але мій квартирохазяїн—санітар Анатолій Іванович Шукін—очевидячки теж втратив увялення про час. О 3-ій годині, спустившись в лазарет, я бачу в ньому велике товариство, що мирно п'є чай. Боцман Кудзелько, "куки" Окішов і Панів, старший помповий машиніст Віктор Васильєв і "вершитель продовольчих справ"—артільник Костянтин Костянтинівич Довгополів—мирно сидять на царатовій канапі і на порожніх ліжках. У кожного в руці великий кухоль чаю. За столом, коло нацишеної водогріллі, — сам хазяїн—Анатолій Іванович. По духу я догадуюсь, що тут не самий тільки чай. Це не чай, а улюблений трог Анатолія Івановича. Рецепт у Анатолія Івановича надзвичайно простий: в кухоль наливають чаю, а на одну чверть доливають спирт. Як чай випивають вільне місце в кухлі знову доливають спирт аж доти, поки чашка не робиться ледве теплою. Тоді знову наливають чаю, трохи розбавленого спиртом, і процедура повторюється знову.

Мовою Анатолія Івановича це дивовижне пійло звється "трогус". Анатолій Іванович не знає латини, але любить вживати латинських закличень на "ус". Лазарет у нього "лазаретикус", ланцет—"ланцетикус", самовар—"самоварикус". А сам Анатолій Іванович для своїх друзів—"друз Анатоліус".

(Далі буде.)

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ!

ЧИТАЙТЕ І РОЗПОВСЮДНОЮЙТЕ ТАКІ ЧАСОПИСИ І ЖУРНАЛИ:

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ" — одиникий український робітничий часопис в Канаді, виходить три рази на тиждень. Передплата: \$4.00 на рік, \$2.00 на півроку.

"ФАРМЕРСЬКЕ ЖИТТЯ" — одиникий дійсно фермерський український часопис в Канаді, що боронить інтереси працюючого фермерства. Передплата: \$2.00 на рік, \$1.00 на півроку.

"РОБІТНИЦЯ" — одиникий журнал в українській мові для працюючого жіноцтва, виходить два рази на місяць. Передплата: \$1.50 на рік, 80 центів на півроку.

"СВІТ МОЛОДІ" — одиникий журнал в українській мові для української роб.-фарм. молоді, виходить раз на місяць. Передплата лише 50 центів на рік.

Передплату на повні часописи й журнали посилайте або на ім'я кожного часопису зобраза, або на ім'я в адресу:

WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASS'N Ltd. Cor. Pritchard & McGregor St., Winnipeg, Man.

Сторінка Робітничого Запомогового Товариства

АЛКОГОЛЬ ШКОДИТЬ ХАРЧУВАННЮ.

Ще й досі серед широких мас населення алкоголь зберіг за собою славу корисної речовини, потрібної для перетравлення їди. Несвідомі люди гадають, що вживати алкоголь дуже доцільно при достатній масній їді. Але ж це зовсім не так.

Скоро їда потрапляє до шлунку, як відразу ж починають діяти шлункові залози, які виділяють шлунковий сік, який оброблює харчові речовини так, що вони після того переходять (всмоктуються) у кров. Кроваве розносить ці харчові речовини по всьому тілові й постанчає їм всім органам тіла, а в тому числі й головному мозку.

Людині здається, що під впливом міцних напоїв вона почала краще їсти, а в той же час у середині її тіла готується руйнація, яка швидко починає давати взнаки неприємними тяжкими відчуттями.

У того, хто п'є, слизова оболонка шлунку змінюється, а ця зміна порушує надалі правильне харчування. Коли вживають алкоголь у великій кількості, особливо тоді, як шлунок порожній, то це викликає так званий гострий катар шлунку.

Іди не перетравляється в шлункові, вона не буває підготованою до того, щоб увійти в кров. Далі їда своєчасно не виходить зі шлунку, вона затримується в ньому, розкладається, загниває. Від того утворюються газів і кислоти, які негарно пахнуть, а тому й з'являється відриг, іноді дуже смердючий, згага, нудота, а часом і блювота. Поволі людина знесилюється, виснажується, її загальна відгоданість зменшується. Такий хворий почуватиметься після найменшого напруження і часто скаржитиметься на біль у голові, запаморочення та інше. Часто й тусто зміни слизової оболонки, про які ми щойно згадували, тривають далі й переходять на слизову оболонку кишок. Від цього порушення правильного харчування ще підсилюється.

Алькоголік починає мучитися від упертих шлунково-кишкових розладів, що їх не можна ні як викувати, і які знесилюють людину.

Алькоголь, скоро він усмоктується через стінки шлунку і кишок, потрапляє насамперед до печінки. З усіх черевних

органів кров тече в серце через печінку, отже зрозуміло, що печінка перша знає про собі дії вина чи іншої отрути, яка є постійно в крові.

В печінці-ж вироблюється особлива речовина — жовч — яка потрібна для правильного харчування. Жовч виробляється в жовчійковій, а з нього особливим протоком потрапляє в кишки, де вже й бере участь у травленні їди.

Найтяжчим захворюванням печінки під впливом алкоголю є зморщування печінки або так званий цироз печінки. І наслідок цирозу гинуть найголовніші частини печінки, які вироблюють жовч. Кров затримується в печінці, а потім і в інших черевних органах. З крові через шпиринки кровоносних судин просочується рідина й набирається в черевній дуліні. Розвивається водна хвороба. Нема чого й казати, що через недостатнє вироблення жовчі хворий знесилюється й має цілу низку тяжких почувань.

Зрозуміло, що руйнівний вплив алкоголю не минає й широк. Нирки — дуже важливий орган у тілі людини. Вони допомагають організмові звільнитися від непотрібних та шкідливих для нього речовин. З тієї страв, що її їла людина, одну частину організм використовує для утворення сил і теплот, а на те, щоб поповнити витрати, зроблені під час роботи. Друга-ж частина, використана й уже не потрібна, викидається з організму за допомогою особливих приладів у шкірі та через нирки з сечою. Ці непотрібні речовини є дуже сильні отрути для організму. Якщо нирки захворіли й не можуть провадити своєї роботи, тоб-то в достатній мірі звільнити організм від шкідливих речовин, то у людини настає тяжке самопочуття, а іноді навіть це закінчується уремією (отруєння сечою). Алькоголь шкодить також і тому приладу шкіри, яке провадить кисню роботу, викладаючи з почов шкідливі речовини, які це залишилися в організмі через недостатню діяльність нирок.

Алькоголь і тут стає наперешкоди, ослаблюючи діяльність потових залоз.

Найбільше-ж шкоди завдає алкоголь кровоносним судинам та серцеві. Кровоносні судини втрачають свою пружність, і тим самим порушується їхня важлива роль в пересуванні крові. Алькоголь має здібність зменшувати напруження стінок кровоносних судин, особливо дрібних. Ці судини розпросторюються, кров тече ними під меншим, ніж звичайно, тисненням, а тому й зрозуміло, що тече вона повільніше. Цим пояснюється те, чому після вживання алкоголю, навіть уже після одної чарки, обличчя червоніє. За хронічного (довготривалого) алкоголізму кровоносні судини не тільки розпросторюються, а навіть глибоко змінюються. Ці зміни мають назву артерioskлерозу. Кров тече повільніше, а подекуди навіть утворюється застої і зв'язані з ними тяжкі відчуття. Тканини-ж через повільний кровообіг не одержують в достатній кількості крові, і це, цілком зрозуміло, шкідливо відбивається на їхній діяльності.

В серцеві теж відбуваються великі зміни. Серце здорової людини завбільшки приблизно з її кулак і має однаковий по всій своїй поверхні рудуватий колір. За хронічного-ж алкоголізму серце значно збільшується. Воно вже не колір жовте, бо на його поверхні і в самих м'ясах його волокнинках накопичується товщина тканини. М'яси здорового серця пружні, а в такому серці, де сталося товщеве передження, вони шуплі, м'які. Отже зрозуміло, чому таке серце не може мати досить сили, яка буває потрібна для приточення харчовими соками всіх клітин і тканин нашого організму.

Алькоголь сам незабаром згортає в організмі. Але-ж на горнішні (окисненні) білків, товщі та вуглеводів не вистачає кисню, і тому всі зазначені харчові речовини зберігаються в організмі. Але-ж це — однадність жадібного скуп'яги, що відмовляє собі у всьому й, голодний та одержавши, нагороджує запаси, з яких він і не скористається. Горнішні алкоголь не дає потрібної енергії людині, а харчові речовини, які могли-б стати за джерело цієї енергії, не мають змоги згоріти через відсутність кисню, витраченого вже алкогольом. Як-ж наслідки? З одного боку, не стає сил, енергії, розвивається нехоті до праці, а з другого боку, — нарастають товщі, що

їх так нерозумно ошаджено, і вони стають великим тягарем для тіла. І справді, порушення у виміні речовин, розладнення, здебільшого спостерігається в алькоголік. Великі запаси товщі збираються не лише в серці й інших середових органах, але й під шкірою обличчя, черепа й кінцівок. Безперечно, що нагромадження великих запасів товщі спричиняється до малої рухливості. Така людина все прагне спокою й уникає всякого напруження.

У наслідку зміни середових органів та загального розладнення, алкоголь порушує виміну речовин, зменшує так фізичну, як і розумову працездатність, впливаючи через кров на мозок людини.

Алькоголь, навіть і в невеликій кількості, кепсько впливає на розумову працю. Проф. Креслелін та його учні численними дослідженнями довели, що алкоголь робить біг думки повільнішим, що він зводить на нівець розумові успіхи, яких було досягнуто за допомогою праці, що він не дає змоги людині скористатися з наслідків дальших справ. Також різуче висловилися проти алкоголю й учені Йоганн Мюлер, коли спостерігав дії вина на самому собі. "Я з певністю можу сказати, — говорив Мюлер, — що навіть невеличка кількість алкоголю зменшує гострість розуму, затуплює зір і заважає думати працювати".

Таку-ж послугу, що й алкоголь, робить людині й інші наркотики: морфін, опій, кокаїн та ін. Ріжниця лише в тому, що вони не мають такого розповсюдження, як алкоголь. Наркотики — це люди з хворобливо невротичною влачею. Вони вживають алкоголь, щоб подолати свою дражливу слабкість, або-ж тоді, як під впливом будь-яких негод чи хвороб вдаються в ту-ж втрачають волю. У таких людей від наркотиків, опріч цілком низки шлунково-кишкових розладнень, ослаблення діяльності серця та великого виснаження, надто зменшується й моральність.

Всі вчійкі наркоманів бувають насичені брехнею, безсоромною облудюю. Всеке почуття відповідальності, обов'язку та правди зникає у таких людей.

І. Істомін.

ЧОМУ ДЕЯКІ ЧЛЕНИ СКРИВИЛИСЯ НА РІШЕННЯ V. КОНВЕНЦІЇ Р.Т.

(Мова йде тут не про одну місцевість, але говориться загальною.)

Робітниче Запомогове Товариство вступило в свій рік свого існування. Першим відділом й батьком Р.Т. був Вінніпег. Гурток товаришів і товаришів у Вінніпегу зійшлися на зібрання в місяці жовтні 1922 року, широко обговорили справу зі всіх боків, висловили рішення організувати Р.Т. Майже цілий рік існував самий вінніпегський відділ. Членство ТУРФДім на провінції це не було так добре познане й зацікавлене, як діями Р.Т. й тому такий довгий час отяглося від організування в своїх місцевостях відділів Р.Т. На двох з'їздах ТУРФДім порушувалися справи поширення Р.Т. Треба було багато говорити, переконувати делегатів, бо багато із тих делегатів, навіть передових членів, тяжко було переконати про потребу такої корисної допомогової організації серед українських робітників і фермерів, якою є зараз Р.Т.

Але всі труднощі покрано. Гі самі передовики, що на з'їздах ТУРФДім стояли в опозиції до організування Р.Т., стали відтак найкращими працівниками в Р.Т. Членство Р.Т. протитом шість років свого існування досягнуло до 7,400 добре стоячих членів і членкинь. Зроблено лише одну помилку: приймаючи членів і членкинь до Р.Т. майже без ніяких застережень, людей з ріжними й ніякими переконаннями. Не було таких людей дуже багато, але вони появлялися по одному-двох в кожнім відділі. Отже поприходив такий елемент, якому ніколи не стояло на душі добро цієї організації, а лише особисті інтереси. Вони вписалися, щоб використати організації для своїх особистих цілей. Вони все відказували від моральної праці в організації, а лише платили свої вклади і коли були хорі виборили вложелі гроші з великим процентом.

Так ці елементи держалися в організації до того часу, доки не почули звіт своїх делегатів на П'яту Конвенцію Р.Т. (робітничої преси ніколи вони не читали). Почувши, що змінено в статуті точку на допомогу, вони таки зараз скривилися на рішення П'ятої Кон-

венції. Тут вони найкраще показали, хто вони такі. Скільки в них робітничої свідомості, як вони розуміють робітничі справи. Знаючи, що вони безсилі боротися з такою "несправедливістю", ім оставалось лише хіба одно: виступити з організації. Деякі так і зробили. "Баба з воза, коням аекше" — говорить народна приказка. За ними нема чого жаліти. Це були ті елементи, які все виступали навіть проти того, коли організація давала з каси фонди на підтримку нашої робітничої преси. З втраченням цих одиниць, організація багато здобуде. Вони не спинять поступу і зросту членства в Р.Т. Кожного засідання Г.З. Р.Т. приймається декілька нових апликацій. Членство, як зростало до П'ятої Конвенції своїм числом, так само зростає і зараз. Зараз воно зростає не лише своєю численністю, але й свідомістю. Членство Р.Т. чим день все більше і більше прямує на класовий шлях в своїй самоосвіті, промишує свої ряди з шкідливих елементів.

Ми розуміємо, що нічого на світі немає вічного, незмінного, тому й віримо, що й ухвала П'ятої Конвенції Р.Т. не останеться раз на все незмінною. Зміниться загальні відносини в нашій державі, зміниться й попередні ухвали відповідно до відносин, які наступлять. Шеста Конвенція, можливо уневажить рішення П'ятої Конвенції що до виплати допомог, а дальші конвенції, можливо, вирішать так, що замість \$10.50 тижневої допомог, будеться виплачувати \$15.00 і більше. Замість тижня слабувати, будеться виплачувати допомогу від першого дня слабости і так далі. Все можливе й коли захочуть які змінні в організації, то лише з тим вирахуванням, щоб ці зміни принесли якнайкращі користі для загальної добра нашої організації. Зміна в статуті цього року зайшла не тому, що комусь цього хотілося, але в інтересі цілої організації. В цьому переконані кожен розумний член і членкиня, старанно перечитавши звіт П'ятої Конвенції Р.Т.

М. С.

ЖИТТЯ І ВЧЕННЯ ДАРВИНА.

(Продовження.)

Потім нас охоплює чуття спокою й гармонії, тоді "розсходяться морщини на чолі" і ми готові думати, що цей спокій і гармонія дійсно панують на землі і в небесах (і як же не вірити в спокій і гармонію, коли так чудово сяє сонце, ласкаво хлопотяться і граються хвилі, так безтурботно швірчать коники).

Але досить замислитися на хвилину, щоб вся ця спокійна й гармонійна картина розвіялася, як мильна бульбашка.

Не спокій, а відвічна війна, не гармонія, а найжорстокіша боротьба на життя і смерть — от що паує в той чудовий літній ранок.

А боротьба й війна ця провадиться за дуже звичайну річ, за їду, за живлення — це найперше. І хоч чимало тої їди на утгноєній чорноземі, в багатій на риби воді, на плодovitих деревах, та ще більше в тисячу й сотні тисяч разів тих, що бажують, шукають її, що борються за цю їду. І то так скрізь рішуче на всій земній кулі, на землі й під землею, у воді і в повітрі.

Виділя-ж ці численні претенденти, що ведуть боротьбу за їду? Від розмноження. Основна ознака, одна з найголовніших властивостей всякої живої істоти полягає в тому, що вона намагається розмножуватися, залишити після себе нащадків. За загальним прави-

лом (що паує у всій природі) кожна істота здатна вивести й залишити після себе декількі нащадків, іноді-ж сотні й тисячі. І не тільки вона здатна на це. Завдяки могутньому, непереможному, несвідомому і владному інстинктові розмноження кожна істота, якщо вона тільки дожила до зрілого віку, відшукує іншу стать і дійсно розмножується, себто справді залишає після себе декількі, а іноді дуже багато нащадків.

Є рослини і тварини, які розмножуються безстатевим способом, — шляхом простого поділу або брунькуванням, инші-ж — статевим спаруванням. Але в обох випадках непереможне прагнення до розпліднення і дійсне розпліднення є безсуперечний, загальний закон у всьому органічному царстві. І от кожне покоління живих істот, — байдуже чи це цвіль, папороть, тополя, черв'як, пацюк, цука, людина, — кожне покоління залишає після себе величезну кількість спор, насіння і зародків.

Все це на сьогодні це маленькі організми, а завтра, чи через деякий час уже готові, живі істоти. І ці живі істоти хочуть і повинні жити. Вони вимагають для себе повітря, води, променів сонця, білків і жирів — живлення, їди — вимагають свого місця на землі. А місяці і дни вже для першого покоління всіх живих істот, коли-б вони жили, не вистачає. Бо вже це перше покоління нащадків всіх рослин і тварин в багату сотню і тисяч разів перевищувало-б те перше заселення земної кулі. Простий і маленький розрахунок вияснить нам як-найліпше це твердження.

Ми знаємо кульбабу з її настовбурченим насінням, що доволі маленького вітерця, і воно розлітається по наших дупках і садах. Кожна така насінниця — це майбутня рослина, це майбутня кульбаба, якщо її понастять найти своє місце, коли вона зуміє переміститися в землі, одержати достатньо вогкості, повітря і променів сонця для зросту й достягання. В майбутньому році, вона в свою чергу дасть такі-ж насінники, якою вона була сама в минулому році. Таких насінників вона дає за зменшеними підрухунками не менш сто штук (але часто буває в кульбаби декількі головок). І от уявимо собі на одну хвилину, що на всій суходолі земної кулі нічого, крім цієї одної маленької насінники, не існує — ані трав, ні дерев, ні тварин. Вся величезна поверхня нашої земної кулі в її повному і неподільному розпорядженні.

"Плодись і розмножуйся!" І от вона починає плодитися і розмножуватися, тихо і просто, за зменшеним підрухунком 100 штук насіння у рік. До кінця другого року насіння буде 100 штук. Простору доволі, всі 100 штук приймуться і кожна з них у наступному році дасть теж по 100 штук насіння, себто до кінця третього року їх буде вже 100×100=10 тисяч. На четвертий рік їх буде вже 1,000,000 (мільйон). На п'ятий рік — 100,000,000,000 і так далі. На десятій рік за цим підрухунком буде вже 1,000,000,000,000,000.

Коли вважати, що кожна кульбаба вимагає для себе один квадратний цаль землі, то для десятого покоління вже не вистачить місця на землі, а саме — потрібна буде площа в 15

разів більша від усієї земної поверхні. Це значить, що при вільному без усіхких перепон розплоджувани одного лише насіння маленької кульбабки через 10 років тісно буде на землі одній уже цій маленькій рослині.

Спробуємо продовжити цю нашу думку далі. Що-ж далі? На землі виявиться в 15 разів менше їди, квартир, ніж мешканців. З кожних 15 нових мешканців 14 неминуче повинні загинути, а виживе лише один. Але хто буде цей один? Хто буде цей обранець, хто йому впаде щасливий жеребок? Випадок? Природа не знає випадків.

Виживе найбільш пристосований до навколишніх умов.

Його долю вирішують його власні якості. Ми не можемо точно знати, в чому вони будуть полягати. Може це бути м'якша шкурка, бо тоді легше всмоктувати вогкість. Може це бути й товща шкурка, бо тоді легше витримати морози. Може це бути здібність до раннього проростання весною, бо швидше можна захопити місце; може це бути і здібність до пізнього проростання, — бо іноді важно терпляче дочекатися тепла. А то те й инше разом. Себто виживуть кульбаби з дуже тонкою шкурою і з дуже товстою, здібні до надто раннього і надто пізнього проростання. Кожна з цих пар матиме свої переваги в боротьбі. А решта 14 з 15-ти — засуджені на загибель — це найшвидше пересічені типи, що не мають будь-якої яскравовиявленої переваги в той чи инший бік.

(Далі буде.)

НА СКЛАДІ РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКОЇ КНИГАРНІ

ви завжди дістанете найкращі й найповніші книжки: оповідання, повісті, романи, науки, економічні, соціальні і ін.

У НАС Є:

- Багатий вибір театральних підручників для великих і малих драматургів;
- Найновіші журнали з Радянської України;
- Річні нотти для хорів і сольоспівів;
- Річні музичні інструменти;
- Перуки, малювання, все потрібне для драматургів;
- Грамофонні рекорди в гравофоні.

ЖАДАЙТЕ нашого каталога.

Разом з каталогом міститься ІНФОРМАЦІЙНЕ І ФІНАНСОВЕ БЮРО, яке дає всі поради, виконує різні припорушення, переписує гроші до старого краю, вибирає афідевіти, продає шифарти.

Обслуга ТОЧНА І ДЕШЕВА. Можете самі переконатися.

Паміть на адресу:
WORKERS AND FARMERS BOOK STORE
або
INFORMATION & FINANCIAL BUREAU
550 Selkirk Ave., Winnipeg.

ТОВАРИШ РОБКОРІ!
Пам'ятайте до своїх сторінок
з фабрик, заводів, шкіл,
академії, барів і від
організацій. Пам'ятайте з усіх
успіхів і про все!

Сторінка Робітничих Кореспондентів

ТОВАРИШ РОБКОРІ!
Поміряйте свою газету
між робітничих і фарме-
рських! Зробіть свою сто-
рінку справжньою грунто-
вою трудових мас!

ПРИЙМАЮТЬ ТІЛЬКИ МОЛОДИХ РОБІТНИКІВ.

Не знав чи писалося коли в "Укр. Роб. Вістях" про місце-
вість Навел Ривер, Б. К. Б це
мале містечко, в якому нахо-
диться велика фабрика виробу
паперу. Все це належить до
одного пана. Працює тут при-
ближно 1,500 робітників. Ме-
не вислав будівельний комітет
відділу ТУРФДім у Ванкувер,
Б. К. до цієї місцевості за по-
значкою грошей поміж украї-
нськими робітниками на сплату
догугу, що зараз тягнеться на Укр.
Роб. Домі у Ванкувер.

А тому, що старі робітники вже
нездійні панам, вони не годні
дорівняти своєю силою мо-
лодим. Хто має понад 40 літ,
їм мови немає, щоб він дістав
роботу, за винятком хіба дуже
здорових, що перейдуть вже
доктора. Тут всі робітники му-
сять бути оглядувані докторами,
що їх бачать, чи здатна си-
ла в робітника, а тоді ставля-
ють питання, чи не був коли
слабий, то-що.

мене до другого, який вчить
уже практиці. Після мене
туди. Там було кілька старих
автомобілів й мені сказав ін-
структор механізм розібрати й
назад скласти, нічого не по-
яснюючи. Коли я від нього жа-
дав, щоб пояснив мені все те,
він сказав мені йти до першого
й там навчусь.

Ходив я отак кілька місяців
до школи й бачив, як вчать
чужинських робітників. Ше ма-
буть англійські робітникам то
її деякі вміли, вони й мову
розуміють і їм скоріше вдасться
підшукати працю по гере-
джах. Я вже з'їхав майже всі
гережки в тутешній місті й
тільки що згадаю, що я вчився
в такій то школі, так зараз ме-
ні в насмішкою й говорять: —
Ми знаємо, які вже з вас меха-
ніки вийшли з отой школи.

він кине своє слово "мудре"
до слів товаришок. Товаришки
не смуть придумувати в собі обу-
рення, але мовчати. На другий
раз на зборах їх вже не видко.
Тоді товариші кричать: — Де
вони? Чому на читання не
йдуть? Чому не відбувають
своїх засідань?

ПЕРШЕ ТРАВНЯ — ЦЕ ПРОЛЕТАРСЬКИЙ ДЕНЬ.

Вже 39-ий рік минає, як про-
летаріат Франції вперше від-
святкував міжнародні робітни-
че свято Перше Травня. Це
свято було ухвалене першим
конгресом II. Інтернаціоналу в
Парижі — як свято міжнарод-
ного робітництва цілого світа.

ку на рік росте, кріпшає і це-
даєкрий той день — як залуває
всюмогунтя пісня "Інтернаці-
оналу" по всіх закутках світа,
від якої старий порохнявий лад
капіталу мусить валитися.

ЦІЛИМИ МІСЯЦАМИ ХОДЯТЬ БЕЗ ПРАЦІ.

На сході Канади є досить ве-
лике індустриальне місто То-
ронто, Онт. Тут є чимало фа-
брик, а з ними вварі й тисячі
робітників таких, що мають
працю і тих, що в безробітній
вистояють понад брамами фа-
брик, чекаючи на працю.

По деяких офісах то вже й го-
ворити боє не хочуть. Коли-ж
їх дехто з робітників попрохає
за роботу, вони тільки рукою
показують на напис, що роботи
немає. Дістають роботу хіба
ті, що заплата 10 — 15 доларів
комусь з наймитів капіталу.

ТА Я ПРИГЛЯНУВСЯ, ЧОМУ ВОНО ТАК.

Основною і головною задачею
кожного відділу ТУРФДім і по-
то секцій та відділу Р.З.Т. для
переможної боротьби робітни-
чих організацій з капіталом є
як найширше освітати працю се-
ред несвідомого робітництва.

спочивають. Хоч би на сміх
хто взяв та розгорнув, так ні
немає кому.

Оцей зріст українських ро-
бітничо-фермерських органі-
зацій та об'єднаність працюючих
мас заставили й мене увійти в
ряди організованих робітни-
ків. Отак з дня на день більшає
сила організованих працюю-
чих, вона росте, міцніє й го-
товиться до клясових боїв за
повне визволення працюючих.

ТАМ, ДЕ ПРАВЛЯТЬ САМІ РОБІТНИКИ І СЕЛЯНЕ

Від об'їзду нашого товариши
редакція "Укр. Роб. Вістей"
отримала листа писаного з Ле-
вінград, з Радніського Союзу.
Оцей лист є писаний шуриню
до робітника Івана Тихтера в
Капускейвінг, Онт., який навіть
не є членом наших організацій.

до того часу, доки такий робіт-
ник не стане на роботу.

"МИ ВЖЕ ЗНАЄМО, ЯКІ З ВАС МЕХАНІКИ"...

Я розкажу читачам "У.Р.В."
про так звану трейд школу. Шко-
ли оті є заради до більших мі-
стах Канади.

Я записався до тієї школи.
Дав агори гроші, бо інакше не
хотів мене прийняти. Й коли
мої гроші були в нього, тоді він
каже мені, що це треба купити
одну книжку за \$6.00, а ще да-
лі туле за \$10.00.

ЗВІТ З ГУРТОВОГО ЧИТАННЯ "УКР. РОБ. ВІСТЕЙ".

- Просимо всі гуртки, що в травні перечитували й дискутували статті в "Укр. Роб. Ві-
стях", витяги цю картку, вивопити запитання й заслати до нашої редакції.
1. Назва місцевості
2. Яке число слухачів
3. Імя і назвисько мобілізатора-читальника
4. В яких днях прочитувано "Укр. Роб. Вісти"
5. Скільки чисел "У.Р.В." прочитувано
6. Які статті прочитувано
7. Найважливіше дискутували над такими статтями:
8. Найкраще слухачам подобалися такі статті:
9. В часі дискусії слухачі висловлювали такі свої бажання до змісту "У.Р.В.":
10. Найголовніші перешкоди в гуртовому читанні були такі:

МИ ВЖЕ БУДУЄМО УНР. РОБ. ФАРМ. ДІМ,

Вже давно робкор ТУРФДім
з Ріджайні, Саск. не дав про се-
бе ні про нас чути на сторінках
нашої газети. Не пише про ді-
яльність ТУРФДім та й буді-
вельного комітету. Він певно
призабув за свій обов'язок.

випанування робітничих свят.
Драмгурток відігравав чимало
гарних представств, де брали
участь і нові сили, що прина-
дляють до нас. Мали масові віта
і спільні читання. Всякі засі-
дання, спільні читання і проби
музики відбувалися в шпівніці
тов. Ланчука.

